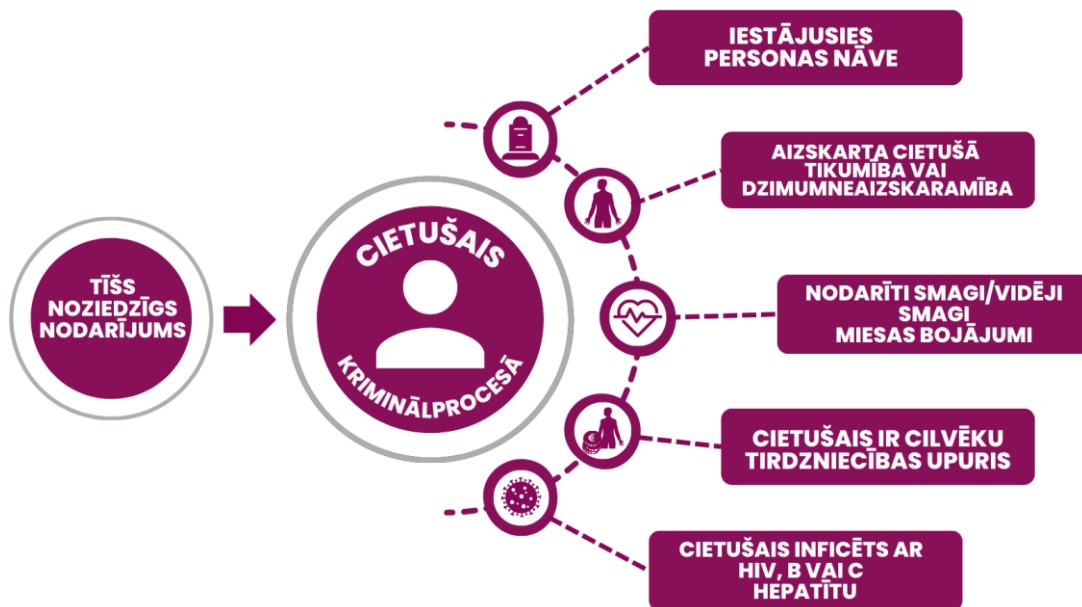


Valsts kompensācija cietušajiem: 2024.gada darbības rezultatīvie rādītāji

Tiesu administrācija (turpmāk – administrācija) atbilstoši Ministru kabineta 2022. gada 20. septembra noteikumiem Nr.585 „Tiesu administrācijas nolikums” un likumam „Par valsts kompensāciju cietušajiem” noteiktajam izmaksā valsts kompensāciju cietušajiem.



Valsts kompensācijas pieprasījumu administrācijā iesniedz **trīs** gadu laikā pēc dienas, kad persona atzīta par cietušo vai ir uzzinājusi par faktiem, kas šai personai dod tiesības to darīt.

Lai veicinātu pakalpojuma pieejamību un sadarbību:

- Rīkoti četri semināri sadarbības partneriem;
- Dalība divos Eiropas cietušo tiesību tīkla semināros Kiprā un Ungārijā;
- Eiropas Sociālā fonda Plus projekta “Pieeja tiesiskumam” (projekts Nr.4.3.5.5./1/24/I/001) ietvaros apmeklēja Islandes Tieslietu ministrijas Kompensācijas cietušajiem Komiteja un Ģimenes tiesiskās palīdzības centrs (Bjarkarhlíð), kā arī Somijas Tieslietu ministrija, Juridiskās palīdzības birojs Helsinkos, Mediācijas centrs un Cietušo atbalsta centrs RIKU;
- Izplatīti bukleti „Valsts kompensācijas cietušajiem” un „Valsts pakalpojumi nepilngadīgajiem cietušajiem” sadarbības partneriem.

**Informatīvais atbalsts noziedzīgos
nodarījumos cietušajiem**

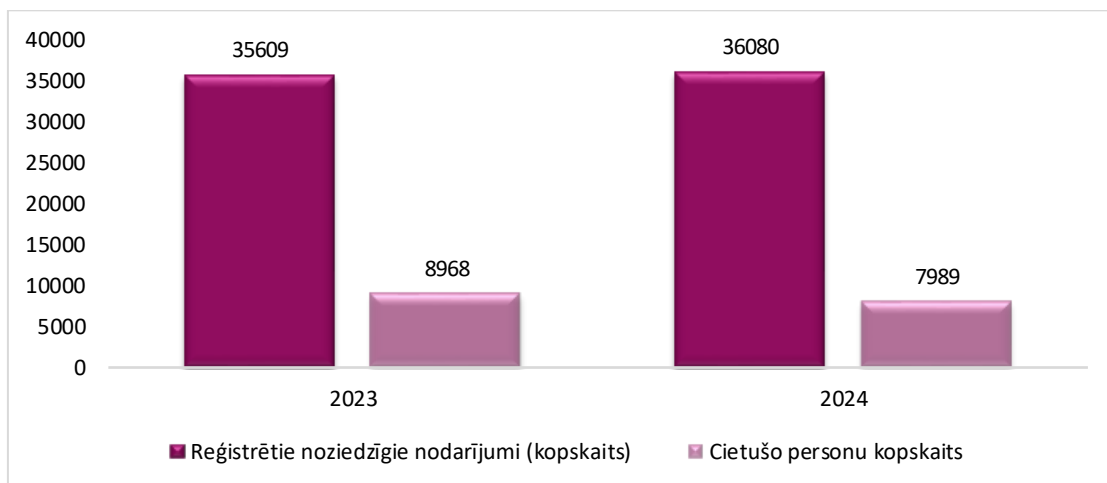
☎ 116006

Tālrunis darbojas katru dienu no plkst.12.00 līdz 22.00, tā darbību nodrošina biedrība „Skalbes”.

- 2024.gadā sniegta informācija uz 1286 zvaniem, salīdzinot ar 2023.gadu, saņemto zvanu skaits samazinājies par 523 zvaniem;
- 2024.gadā čatā sniegtas 1072 konsultācijas, kas ir par 236 konsultācijām vairāk kā 2023.gadā.

Zvanu skaita samazinājums un čatu skaita palielinājums skaidrojams ar tendenci aizvien vairāk izmantot tiešsaistes saziņas rīkus, kas nodrošina komunikāciju rakstveidā. Secināms, ka personas arvien vairāk ir informētas par savām tiesībām un nepieciešamības gadījumā uzreiz vērsas pie tiesībaizsargājošām institūcijām.

1.Registrētie noziedzīgie nodarījumi un cietušo personu skaits valstī



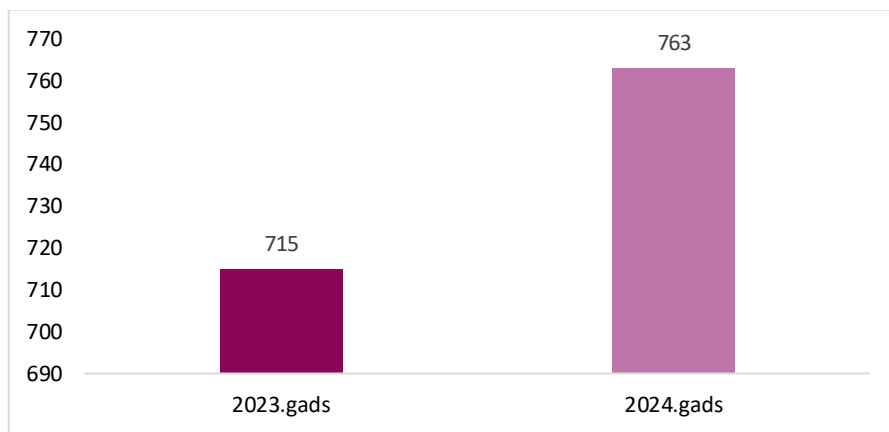
Registrēto noziedzīgo nodarījumu kopskaits*, salīdzinot ar 2023.gadu, ir palielinājies par 1,3%, savukārt cietušo personu kopskaits*, salīdzinot ar 2023.gadu, ir samazinājies par 11%.

	2023.gadā*	2024.gadā*	pieaugums/ samazinājums (skaits)	pieaugums/ samazinājums (%)
Cietušo personu skaits sakarā ar iestājušos personas nāvi (KL 116.-122., 125.panta trešā daļa)	67	108	+41	+61%
Cietušo personu skaits sakarā ar aizskartu tikumību vai dzimumneaizskaramību (KL 159.-162., 164.pants)	237	286	+49	+21%
Cietušo personu skaits sakarā ar nodarītiem smagiem miesas bojājumiem (KL 125.panta pirmā un otrā daļa)	65	51	-14	-22%

Cietušo personu skaits sakarā ar nodarītiem vidēja smaguma miesas bojājumiem (KL 126.pants)	272	296	+24	+9%
Cietušo personu skaits sakarā ar cilvēku tirdzniecību (KL 154¹.pants)	5	0	-5	-100%
Cietušo personu skaits sakarā ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatīta inficēšanu (KL 133.pants)	0	0	0	0

* dati par reģistrētiem noziedzīgiem nodarījumiem un cietušo personu skaitu no Informācijas centra datiem

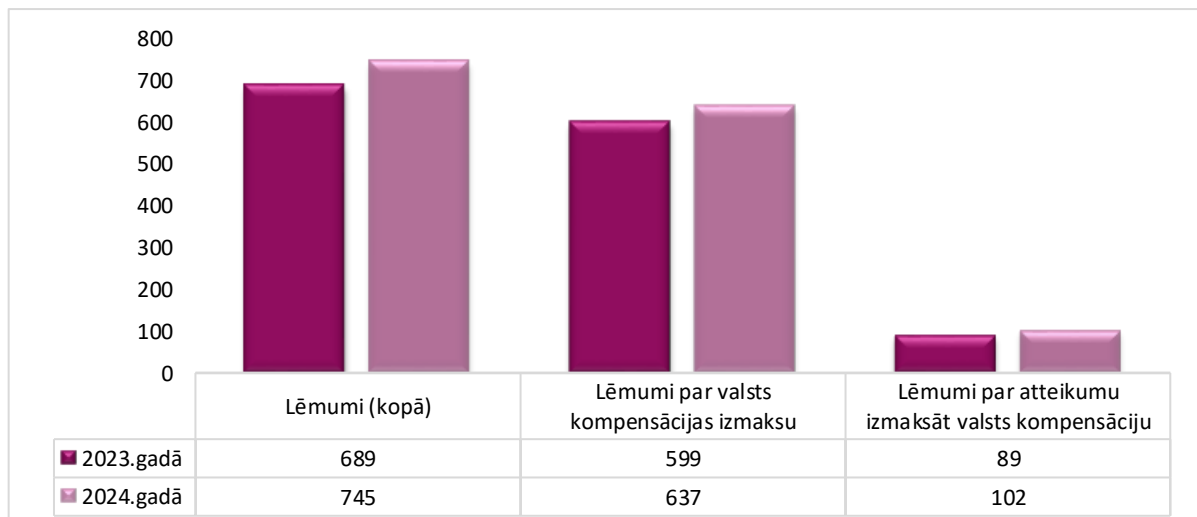
2. Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi



Administrācijā 2024.gadā saņemti 763 valsts kompensācijas pieprasījumi – par 48 pieprasījumiem (7%) vairāk kā 2023.gadā.

Ievērojot valsts kompensācijas pieprasīšanas termiņu (trīs gadi), paredzams, ka personas, kuras atzītas par cietušajiem pēdējo trīs gadu laikā, administrācijā ar valsts kompensācijas pieprasījumu turpinās vērsties arī 2025.gadā un vēlāk noteiktajā termiņā.

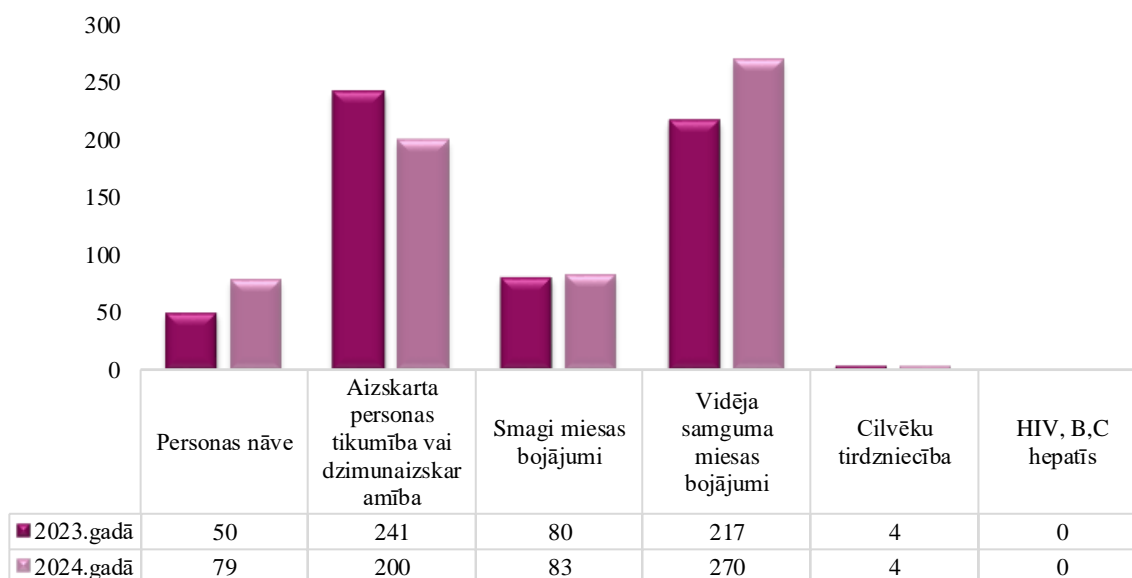
3. Pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju



2024.gadā pieņemti 637 lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu – par 38 lēmumiem (6%) vairāk kā 2023.gadā un 102 lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju – par 13 lēmumiem (14,6%) vairāk kā 2023.gadā. Kopējais pieņemto lēmumu skaits 2024.gadā salīdzinājumā ar 2023.gadu ir palielinājies par 56 lēmumiem (8%), tai skaitā 5 lēmumi, kuros precizēta pamatlēmumā iekļautā informācija.

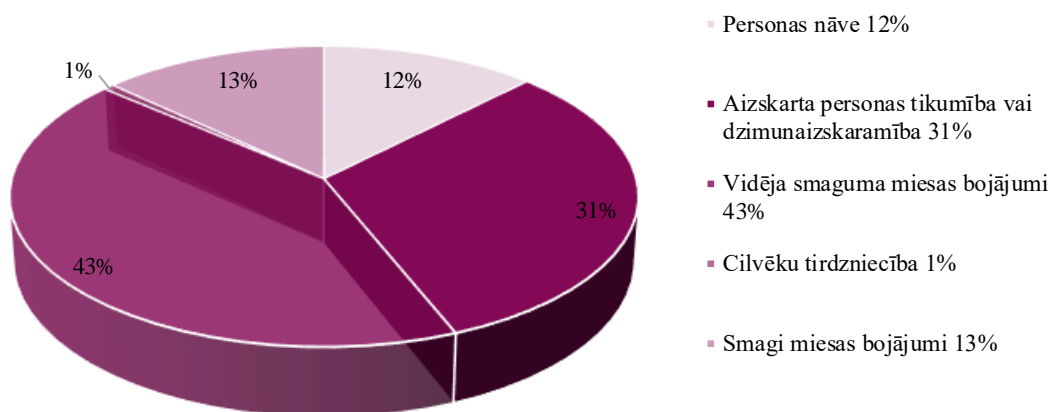
4. Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu atbilstoši noziedzīgā nodarījuma sekām

	2023.gadā	2024.gadā	pieaugums/ samazinājums (skaits)	pieaugums/ samazinājums (%)
Pieņemti lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu (kopā)	599	637	+38	+6%
Personas nāve	50	79	+29	+58%
Aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	241	200	-41	-17%
Smagi miesas bojājumi	80	83	+3	+4%
Vidēja smaguma miesas bojājumi	217	270	+53	+24%
Cilvēku tirdzniecība	4	4	0	0
Cilvēka imūndeficīta vīruss, B vai C hepatīts	0	0	0	0



2024.gadā vērojams lēmumu par valsts kompensāciju izmaksu skaita palielinājums sakarā ar vidēja smaguma miesas bojājumiem un personas nāvi, savukārt samazinājies lēmumu skaits, kas pieņemts sakarā ar personas tikumības vai dzimumneaizskaramības aizskārūmu.

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu cietušajiem pēc noziedzīga nodarījuma sekām 2024.gadā

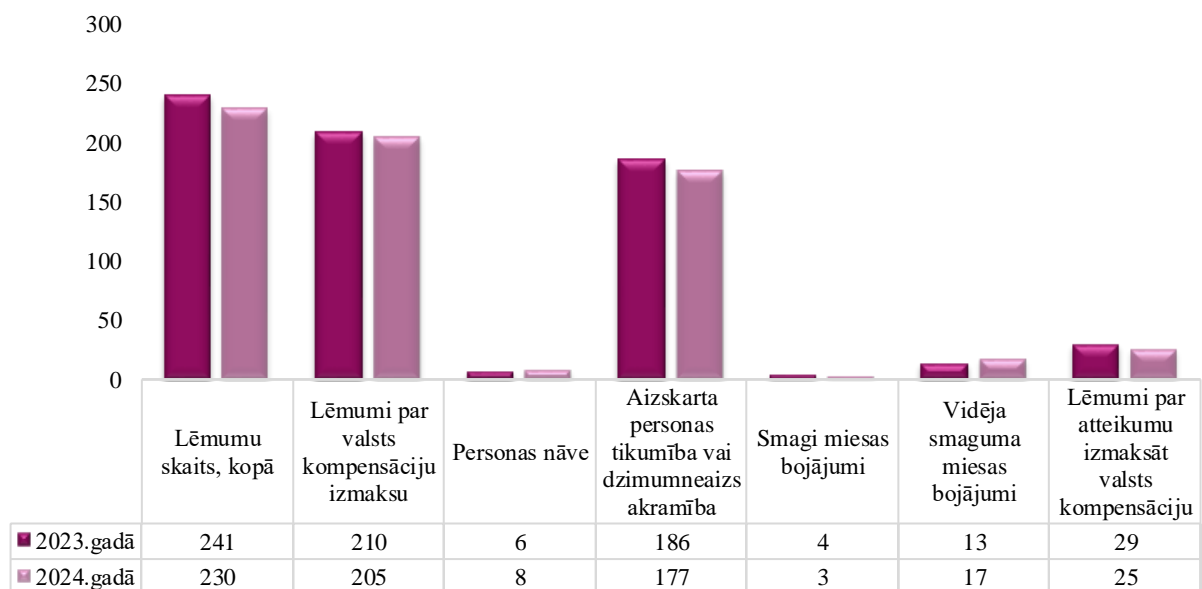


Joprojām dominējošie lēmumi, par kuriem valsts kompensācija tiek izmaksāta visvairāk, ir sakarā ar aizskartu personas tikumību vai dzimumneaizskaramību – 31% un sakarā ar vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu – 43%.

5. Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi un pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju nepilngadīgajiem cietušajiem

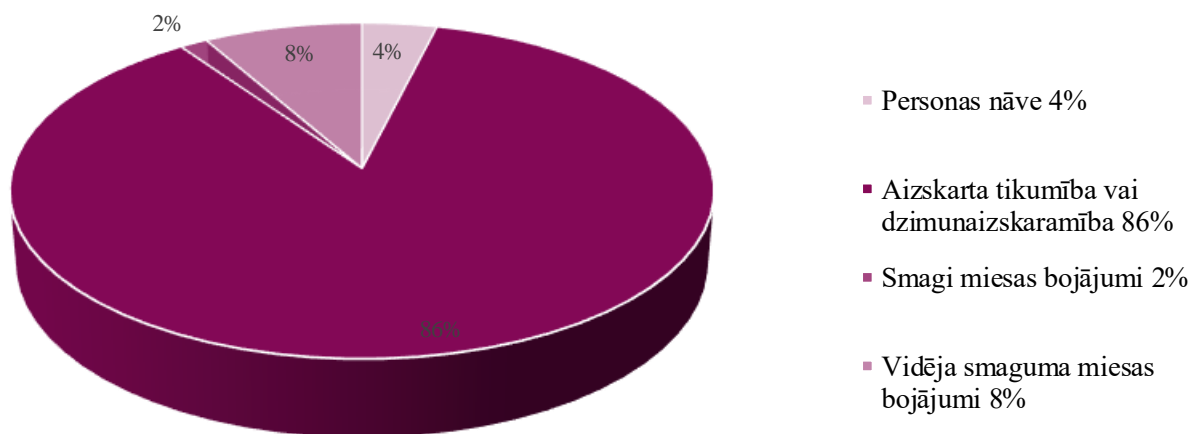
	2023.gadā	2024.gadā	pieaugums/ samazinājums (skaits)	pieaugums/ samazinājums (%)
Valsts kompensācijas pieprasījumi	232	200	-32	-14%
Lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu un atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju	241	230	-11	-5%
Lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu, kopā	210	205	-5	-2%
t.sk. personas nāve	6	8	+2	+33%
t.sk. aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	186	177	-9	-5%
t.sk. smagi miesas bojājumi	4	3	-1	-25%
t.sk. vidēja smaguma miesas bojājumi	13	17	+4	+31%
Lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju	29	25	-4	-14%

Salīdzinājumā ar 2023.gadu, 2024.gadā par **2%** ir samazinājies nepilngadīgajiem cietušajiem pieņemto lēmumu par valsts kompensāciju izmaksu skaits.



2024.gadā, tāpat kā 2023.gadā, visvairāk - **86%** valsts kompensācijas nepilngadīgo cietušo pārstāvjiem (nepilngadīgajiem) ir izmaksātas sakarā ar aizskartu nepilngadīgā cietušā tikumību vai dzimumneaizskaramību.

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu nepilngadīgajiem cietušajiem pēc noziedzīga nodarījuma sekām 2024.gadā



6. Valsts kompensācijās izmaksātie budžeta līdzekļi



Valsts kompensācijas maksimālais apmērs ir Latvijas Republikā noteiktās piecas minimālās mēneša darba algas (2024.gadā - 3500 *euro*)

Valsts kompensācijas apmēru aprēķina, ņemot vērā minimālās mēneša darba algas apmēru, kāds noteikts brīdī, kad persona atzīta par cietušo (2024.gadā – 700 *euro*).

Tiša noziedzīga nodarījuma sekas	Valsts kompensācijas apmērs 2024. gadā (euro)
<ul style="list-style-type: none"> • iestājusies personas nāve (100%)	3500
<ul style="list-style-type: none"> • cietušajam nodarīti smagi miesas bojājumi; • cietušais ir izvarošanas vai seksuālās vardarbības upuris; • aizskarta nepilngadīgā cietušā tikumība vai dzimumneaizskaramība; • cietušais ir cilvēku tirdzniecības upuris. (90%)	3150
<ul style="list-style-type: none"> • nepilngadīgam cietušajam nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi; • nepilngadīgs cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu. (70%)	2450
<ul style="list-style-type: none"> • cietušajam nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi; • aizskarta cietušā tikumība vai neaizskaramība; • cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu. (50%)	1750

Valsts kompensāciju izmaksā, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarītā kaitējuma kompensācija nav atlīdzināta.

Ja noziedzīga nodarījuma izdarītājs vai cita persona viņa vietā ir atlīdzinājusi nodarīto kaitējumu, valsts kompensācijas apmēru samazina atbilstoši jau saņemtajai kompensācijai.

	2023.gadā (euro)	2024.gadā (euro)	pieaugums/samazinājums (euro)	pieaugums/samazinājums (%)
Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)	1 694 979,62	2 270 100,00	575 120,38	+33,9
Personas nāve	108 845,68	178 874,75	70 029,07	+64,3
Aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	1 053 500,00	1 379 225,00	325 725,00	+30,9
Smagi miesas bojājumi	195 600,00	242 689,66	47 089,66	+24,1

Vidēja smaguma miesas bojājumi	325 243,94	458 690,59	133 446,65	+41,0
Cilvēku tirdzniecība	11 790,00	10 620,00	-1 170,00	-9,9
Inficēšana ar cilvēku imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu	0	0	0	0

Ņemot vērā maksimālā valsts kompensācijas apmēra pieaugumu, kopējo pieņemto lēmumu skaitu par valsts kompensācijas izmaksāšanu un to, ka valsts kompensāciju izmaksā par katra atsevišķa noziedzīga nodarījuma rezultātā izdarītajām sekām, valsts budžetā izmaksas 2024.gadā ir pieaugušas.

7. Izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa

2024.gadā valsts kompensācijās izmaksāti – **2 270 100 euro**, valsts budžetā piedzīti **399 946,72 euro**, kas salīdzinot ar 2023.gadu ir samazinājies par **37 911,47 euro** (-0,91%).

	2023.gads	2024.gads	Salīdzinājums EUR	%
Piedzītās summas	437 858,19	399 946,72	- 37 911,47	- 0,91

2023.gadā cietušajiem izmaksāto valsts kompensācijas līdzekļu piedziņa				
Mēnesis	Piedzītā summa 2024.gads (euro)	Vidējā piedzītā summa mēnesī (euro)	Piedzītā summa 2023.gads (euro)	Vidējā piedzītā summa mēnesī (euro)
Janvāris	17 413,12	137,11	25 208,36	113,04
Februāris	19 623,11	125,79	22 011,56	104,32
Marts	26 050,95	130,91	51 033,74	207,45
Aprīlis	27 565,49	133,17	45 781,60	183,86
Maijs	33 234,00	170,43	43 521,88	166,11
Jūnijs	28 431,41	157,08	41 639,97	171,36
Jūlijs	37 313,89	173,55	35 778,70	143,11
Augusts	29 919,22	156,64	48 666,51	188,63
Septembris	41 266,53	200,32	29 826,26	133,15
Oktobris	78 996,61	403,04	36 054,71	148,99
Novembris	36 950,12	177,64	28 138,42	121,81
Decembris	23 182,27	116,49	30 196,48	139,80
Kopā	399 946,72	175,42	437 858,19	153,37

2024.gadā oktobrī budžetā piedzīta lielākā summa mēnesī **78 996,61 euro**, mazākās budžetā piedzītās summas 2024.gadā ir janvārī un februārī, attiecīgi **17 413,12 euro** janvārī un

februārī **19 623,11 euro**. Gada sākumā mazāk piedzītās summas skaidrojamas ar to, ka no 2024.gada 1.janvāra mainījās Valsts kases konts, kurā ieskaitāma piedzītā valsts kompensācijas summa, līdz ar to maksājumi kļūdaini tika ieskaitīti citā kontā. Īstenojot monitoringa pārbaudi un periodiski izplatot un atgādinot informāciju par korekto kontu procesa virzītājiem un zvērinātiem tiesu izpildītājiem, daļa maksājumu summas atgūta, veicot pārgrāmatošanas funkciju vai ieskaitot korektajā kontā.

Vidēji 2024.gadā budžetā valsts kompensāciju atmaksai piedzīti līdzekļi **175,42 euro** apmērā (vienā maksājumā), kas, salīdzinot ar 2023.gadu, kad vidēji mēnesī tika piedzīti **153,37 euro**, ir palielinājies par **22,05 euro**.

Informācija apkopota 17.02.2025.